

Arbetsmarknadsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till Arbetsmarknadsnämnden

Datum:
2025-05-20

Diarienummer:
AMN-2025-00109

Handläggare:
Eva Hellstrand

Sammanställning av åtgärder i ärende om säkerhetsarbete och skalskydd inom arbetsmarknadsförvaltningen, juni

Förslag till beslut

Arbetsmarknadsnämnden beslutar

1. **att** lägga informationen till handlingarna.

Ärendet

Efter det allvarliga våldsdådet i Örebro har arbete påbörjats för ett utökat skalskydd och säkerhetslösningar inom vuxenutbildningen och i andra relevanta verksamheters lokaler. En redovisning av insatser på området gjordes vid arbetsmarknadsnämndens sammanträde i mars 2025 och utifrån beslut i nämnden redovisas i **bilaga 1** de åtgärder som genomförts och planeras sedan dess.

Beredning

Ärendet har beretts inom arbetsmarknadsförvaltningen.

Ärendet har inga konsekvenser utifrån perspektiven barn, jämställdhet eller näringsliv.

Föredragning

Vid arbetsmarknadsnämndens sammanträde den 14 februari 2025 beslutades dels om en utredning om förutsättningar för ett utökat skalskydd och säkerhetslösningar inom arbetsmarknadsförvaltningen, dels om att ge förvaltningen i uppdrag att, i nära samarbete med utbildningsförvaltningen, stärka säkerhetsarbetet, rutiner och utbildning inom vuxenutbildningen och i andra relevanta verksamheter för att ha beredskap för våldsdåd samt redovisa vilka åtgärder som vidtagits eller vid behov föreslå åtgärder till nämndsammanträdet i mars.

I samband med redovisningen för arbetsmarknadsnämnden i mars beslutades:

att ge förvaltningen i uppdrag att återkomma med ytterligare en redovisning om hur säkerhetsarbetet och frågor om stärkt skalskydd fortlöpt samt eventuella förberedelser med anledning av nya lagkrav senast på nämndsammanträdet i juni.

I **bilaga 1** redovisas en sammanställning av åtgärder som vidtagits och planeras inom förvaltningens verksamheter inom Utbildnings- och jobbcenter samt inom avdelningen Socialtjänst – ekonomiskt bistånd. Exempel på åtgärder är kameraövervakning, utökad närvaro av vakt, dörrlås med mera.

Regeringen har i vår lagt fram en proposition om ökad skolsäkerhet för skolväsendet, vilket även omfattar kommunal vuxenutbildning. Propositionen går vidare med förslagen från Skolsäkerhetsutredningen men går längre än utredningen inom vissa delar. Förslagen som regeringen avser att lägga fram innebär bland annat beredskapsarbete för att planera, utbilda och öva för att kunna hantera våldssituationer och möjlighet för rektor att besluta om att undersöka väskor med mera.

Redan den 1 juli 2025 föreslås lagändringarna träda i kraft.

Ekonomiska konsekvenser

De åtgärder som redovisas i ärendet bedöms rymmas inom budgeterad ram.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 20 maj 2025
- Bilaga 1 Redovisning av åtgärder i ärende om säkerhetsarbete och skalskydd inom arbetsmarknadsförvaltningen

Arbetsmarknadsförvaltningen

Helena Clementson
Förvaltningsdirektör

Arbetsmarknadsförvaltningen
Bilaga 1

Handläggare:
Eva Hellstrand

Redovisning av åtgärder i ärende om säkerhetsarbete och skalskydd inom arbetsmarknadsförvaltningen

Avdelningen Socialtjänst-ekonomiskt bistånd

Avdelningen Socialtjänst – ekonomiskt bistånd utreder vad avtalet med berört säkerhetsföretag medger, om det går att utöka med rondering av väktare mellan husen efter flytt till Fålhagsleden. Verksamheten på Fålhagsleden kommer att finnas i två byggnader och avdelningen vill bevaka att de kommer att finnas tillsyn utanför/mellan husen. Frågan som också ska utredas är vad ordningsvakten har för mandat på kommunägd mark utomhus att föra bort klienter vid behov.

Avdelningen har arbetat med ansökan om tillsynstillstånd som handlar om ett tillstånd från polisen för att ordningsvakter ska kunna få ingripa vid händelse i avdelningens nya lokaler. Efter dialog med vaktbolaget framgår det att ordningsvakt kommer att ha mandat att kunna ingripa inom det område som gäller för ansökan.

Förvaltningen ska utreda möjligheten till att ha kameraövervakning i lokaler där behovet finns.

Avdelningen har ett godkänt tillstånd via Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) om kameraövervakning på Salagatan sedan tidigare, det är under uppdatering nu då Fålhagsleden tillkommer. Det som är kvar att göra är bland annat en konsekvensbedömning där boendeenheten (SCN) ska inkluderas då de delar lokaler med Socialtjänst-ekonomiskt bistånd.

Övrigt

Avdelningen har efterfrågat inrymningsövning via säkerhetsbolag och avvaktar svar. Om de inte kan bistå med detta inom kort kommer avdelningen att behöva undersöka med andra bolag också.

Avdelningen Vuxenutbildning

Redan innan attacken i Örebro hade verksamheterna inom vuxenutbildningen genomfört den digitala utbildningen i PDV, pågående dödligt våld. Nu har kompletterande utbildningsinsatser genomförts för dem som inte genomgått utbildningen och för nyanställda.

Vid alla kurs- och utbildningsstarter belyser avdelningen säkerhetsaspekten med brand men även om andra kriser med våldsutövande skulle inträffa. Vid kursstart går lärare igenom vad som gäller. Är eleverna i klassrummet eller i studiehallen ska de följa lärarnas/studiehandledarnas instruktioner. Det kan handla om inrymning eller utrymning. Om eleverna inte har lektionen men befinner sig i skolan är instruktionen att de på egen hand ska fly så långt från skolan som möjligt. Är eleverna vid cafeteria/öppna ytan finns det personal i receptionen och cafeterian som kommer att få larm så att de kan varsko.

I väntan på att avdelningen får en säkerhetsapp och arbetet med planer blir färdigt så är budskapet till eleverna att om det värsta skulle hända så behöver man lyssna på sin lärare och göra som hen säger. Personalen tar så att säga befälet. Det handlar om att inrymma, skymma fönster och sätta sig så säkert som det går, eventuellt barrikadera dörren. Avdelningen går igenom nödutgångar vid varje kursstart och övar utrymning i samband med brandövningar.

Säkerhetsfrågor lyfts och diskuteras på APT. En central aspekt är att hålla medarbetarna uppdaterade var verksamheten är i processen med säkerhetsarbetet. Ett viktigt budskap är att kunna sin närmsta miljö och testa behörigheter att komma in till angränsande rum. Att veta om man ska inrymma där man är eller i angränsande klassrum om man inte kan utrymma/fly.

På Utbildnings- och jobbcenter Boländerna har vaktnärvaron förstärkts på kvällsundervisningen så att det finns bevakning under hela den tid som undervisningen pågår. På operatörsutbildningen har det säkerställts att fönster går att mörklägga samt frostat glas i fönster som vetter in mot klassrum.

På Utbildnings- och jobbcenter Sylvenius har man investerat i ett nytt larm- och passagesystem. Det fanns brister i det gamla. På Lärcentrum och plan 6 i Gottsunda som är en öppen verksamhet har lås satts upp på några dörrar till grupp rum som kan tjäna som tillflykt vid behov av inrymning.

Avdelningen Arbetsmarknad

Arbetet inom avdelningen fortsätter avseende översyn och förankring av lokalspecifika säkerhetsrutiner, utöver det arbete som sker rörande lokaler där Vuxenutbildning och Arbetsmarknad på olika sätt är samlokaliserade.

Delar av det som sammanställts ovan för avdelningen Vuxenutbildning gäller även Arbetsmarknad (hålla medarbetare informerade, vaktnärvaro, fortsatt arbete med implementering av genomförda säkerhetsvandringar med mera). Även inom avdelningen Arbetsmarknad lyfts och diskuteras säkerhetsfrågor på APT.

Gällande utbildning i PDV är planeringen att avdelningens olika verksamheter ska genomgå detta under hösten.

Övrigt

Regeringen har i vår lagt fram en proposition om ökad skolsäkerhet för skolväsendet, vilket även omfattar kommunal vuxenutbildning. Propositionen går vidare med förslagen från Skolsäkerhetsutredningen men går längre än utredningen inom vissa delar.

Förslagen som regeringen avser att lägga fram innebär bland annat att:

- *”Alla förskolor och skolor ska ha en beredskapsplan och ett löpande beredskapsarbete. Det handlar om att planera, utbilda och öva för att ha beredskap att hantera allvarliga våldssituationer och hot om allvarliga våldssituationer.*
- *”Det ska tydliggöras att skolan inte är en allmän plats. Alla förskolor och skolor ska vidta åtgärder för att obehöriga inte ska ges tillträde till förskolans eller skolans område när verksamheten pågår. Det är huvudmannens ansvar och kan bland annat handla om tydliggöranden av gränser, upplysningar om att obehöriga inte får vara där, låsta dörrar, passerkort, kodlås och taggar.*
- *”Rektorn får möjlighet att besluta att väskor eller andra föremål som elever har med sig undersöks, om det är befogat för att begränsa risken för ordningsstörningar, kränkningar eller brott eller för att upprätthålla säkerheten.”*

Redan den 1 juli 2025 föreslås lagändringarna träda i kraft.

Införandet av en säkerhetsapp, Cosafe

Utifrån den första punkten ovan i regeringens förslag och för att kunna leverera i enlighet med den har förvaltningen gjort bedömningen att skjuta upp införande av CoSafe, en app för kommunikation vid kris.

Förvaltningen har tillsammans med utbildningsförvaltningen upphandlat CoSafe. Initialt fanns en ambition att införa appen under mars månad 2025, men beslut har sedan tagits om att senarelägga införandet. Detta har gjorts för att kunna garantera ett strukturerat införande som går i takt med förvaltningens övriga säkerhetsarbete.

En arbetsgrupp är utsedd för att jobba med införandet. Detta arbete fortskrider med regelbundna träffar även om ett införande har skjutits på framtiden. Primärt är fokus för arbetsgruppen att ringa in de situationer då CoSafe ska användas samt säkerställa att förvaltningen har tydliga rutiner och checklistor för agerande i de situationer då CoSafe ska användas. Det har i detta förberedande arbete blivit tydligt att det funnits en realistisk förväntan på CoSafe och att man även i viss utsträckning tänkt fel kring när och hur appen ska användas.

Efter attentatet i Örebro i mars har det rapporterats i media att CoSafe användes av den aktuella skolan och att det kan vara så att instruktioner i CoSafe bidragit till två av dödsfallen. Detta poängterar vikten av att förvaltningen måste processa de vägval vi gör i CoSafe ur olika aspekter innan vi är redo att införa appen. Det är av yttersta vikt att förstå att CoSafe ska användas som ett komplement till andra säkerhetsrutiner och åtgärder. CoSafe är enbart ett medel för att strukturerat kommunicera med medarbetare under pågående kris. Verksamheten måste på egen hand ta fram logiken för när och hur CoSafe ska nyttjas samt de rutiner den ska utgå från.

I arbetet med införande av CoSafe på Utbildnings- och Jobbcenter har det blivit tydligt att det finns vissa utmaningar med CoSafe. Idag läggs stort ansvar på varje medarbetare att installera och aktivera appen samt göra olika inställningar för att man ska få del av larm. Detta är alldeles för sårbart. Avdelningarna vill att detta styrs centralt

från IT. Arbetet pågår just nu hos IT i dialog med leverantören för att se om detta är möjligt. Utöver detta har det också framkommit under arbetets gång att Utbildnings- och jobbcenter behöver arbeta mer med det grundläggande säkerhetsarbetet innan CoSafe kan införas. Exempel på sådant som har framkommit är följande:

- Lokalinventering - medarbetarna behöver ha god kännedom om sina lokaler för att CoSafe ska fylla sin funktion, dvs var kan man gömma sig, var ta sig ut, vilka dörrar kan låsas och inte etcetera.
- Förvaltningen behöver ha enhetliga direktiv om hur man ska agera vid in- och utrymning.
- Tydliga och kända rutiner och checklistor för hot och våld, in- och utrymning med mera